

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/346/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1511219821
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1511219821.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: U. F. Č. K., R..K..S., J., X. Č.. XXX, IČO: XX XXX XXX, zastúpený spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska č. 5, IČO: 36 613 843, za ktorého koná Mgr. Tomáš Kušník, proti odporkyni: E. H. A. M. P. Á. Z. F. S. Y. Á. , bytom L., H. Č.. XXXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: B. na S. S.C. R. P., J., Y. Č.. XX, IČO: XX XXX XXX, zastúpený JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom v Stropkove, Námestie SNP č. 7, o zaplatenie sumy 742,26 € (22.361,32 Sk), s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V. zo dňa 27. júna 2013, č.k. 12 C 67/2012-142, vo výroku o náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Bratislava V. rozsudkom zo dňa 27.6.2013, č.k. 12 C 67/2012-142, konanie v časti týkajúcej sa zaplatenia istiny v sume 181,31 € zastavil pre späťvzatie návrhu v danej časti; vo zvyšku návrh zamietol; odporkyni náhradu trov konania nepriznal; navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov konania pozostávajúcich z odmeny právneho zastúpenia v sume 141,79 € v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Návrh zamietol, pretože navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno, a preto sa už vedľajším účastníkom vznesenou námietkou premlčania nárokov navrhovateľa nezaoberal. Rozsudok odôvodnil ustanovením § 488, § 489 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Výroky o náhrade trov konania odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi súd prvého stupňa skutkovo ničím neodôvodnil; dôvodil len ustanovením § 142 ods. 1, § 149 ods. 1, § 151 ods. 1, 8, § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p.

Proti tomuto rozsudku vo výroku, ktorým súd prvého stupňa priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konaniam, podal včas odvolanie navrhovateľ dôvodiac tým, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil. Cieľom vedľajšieho účastníka je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.), zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka (§ 93 ods. 2 O.s.p.). Znamená to, že z podstaty svojej existencie je schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z.z. vyplýva, že cieľom novelizácie Občianskeho súdneho poriadku bolo posilniť ochranu spotrebiteľa v sporoch vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv a umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby najmä združenia na ochranu spotrebiteľov. Úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktoré budú spôsobilé poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc a ktoré budú v danej oblasti aj materiálne a aj personálne vybavené a odborne kompetentné. Zdôraznil, že vedľajší účastník vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu oznámením o vstupe združenia do konania, pričom združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade a len z označenia účastníkov konania

usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Len na základe skutočnosti, že odporcom je spotrebiteľ, bez akýchkoľvek vedomostí o predmete a stave konania, je nemožné pripraviť sa na zastupovanie v tej-ktorej veci, viaceré procesné podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových skutočností vzťahujúcich sa k predmetu sporu. Na priznanie náhrady trov konania je nevyhnutné splnenie podmienok vyžadovaných § 142 O.s.p., najmä účelnosť vynaložených trov konania. Trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, nevystupuje v konaní ani ako splnomocnený zástupca odporcu. Nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi sa neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2, 3 Ústavy Slovenskej republiky. Takéto trovy neboli účelne vynaložené, neboli v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu sporu. Účelnosť je vlastnosť, ktorá sleduje naplnenie cieľa a opodstatnená je v prípade, že vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje jej medze. Zdôraznil nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 78/2003, ďalej rozhodnutia odvolacích súdov Slovenskej republiky tam presne označené. Má vedomosť o tom, že vedľajší účastník v súvislosti s dôvodnosťou priznania trov konania poukazuje na § 137 O.s.p. a na ustanovenia Charty základných práv Európskej únie, rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie. V tejto súvislosti zdôraznil, že B. na S. R. P. odporkyňu nezastupuje. Z uvedeného dôvodu nemožno argumentovať daným ustanovením, pretože to priznáva náhradu hotových výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, najmä Centrum právnej pomoci. Ustanovenia Charty základných práv Európskej únie, rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie sa týkajú všeobecne ochrany spotrebiteľa, nepoukazujú na to, žeby sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby. Právne zastúpenie vedľajšieho účastníka považuje preto za nadbytočné, účelové, nehospodárne. Odvolaciemu súdu navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania zmeniť a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať. Sám žiadal náhradu trov konania, ktoré súčasne vyčíslil a odôvodnil.

Odporkyňa odvolanie nepodala, k odvolaniu navrhovateľa nevyjadřila.

Vedľajší účastník odvolanie nepodal. Vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhol odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Súd prvého stupňa prihliadol na ním vznesenú námietku premlčania a z tohto dôvodu návrh zamietol; jeho činnosť ako vedľajšieho účastníka na strane spotrebiteľa je dostatočne účinným prostriedkom zabrániť dodávateľom porušovať spotrebiteľské práva. Nemožno mu uprieť právo na právneho zástupcu vzhľadom na predmet činnosti. Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o náhrade trov konania postupoval v súlade s legislatívou Európskej únie, judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, v súlade s ustálenou súdnou praxou a právnou teóriou. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. Právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná, na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti. O dôvodnosti priznania trov vedľajšieho účastníka svedčí aj novelizované znenie ustanovenia § 137 O.s.p., ktoré bolo s účinnosťou od 1.1.2012 doplnené zákonom č. 332/2011 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi. Trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné, odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát. Táto právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. Táto právna úprava zohľadňuje aj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 22.12.2010 vo veci DEB proti Spolková republika Nemecko C-279/09. Podľa neho zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v čl. 47 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom. Ak má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník hlavný a má platiť aj „rovnosť účastníkov“ ako jeden zo základných princípov súdneho konania, potom neexistuje rozumný dôvod nepriznať mu trovy právneho zastupovania za situácie, ak nárok na náhradu trov vznikne účastníkovi, ktorého vedľajší účastník v konaní podporoval. Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc možno vo všeobecnosti odvodiť z čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi

orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky napr. II. ÚS 78/2003, II. ÚS 31/2004, II. ÚS 56/2005, IV. ÚS 147/2008, II. ÚS 122/2009, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 9.6.2010, sp.zn. 5 Cdo 71/2010. Trovy právneho zastúpenia treba považovať v každom prípade za účelne vynaložené trovy. Každý má právo na to, aby hoci aj v jednoduchej, skutkovo a právne menej zložitej veci, bol zastúpený advokátom. Generálny prokurátor Slovenskej republiky na základe jeho podnetu v súvislosti s náhradou trov konania vo vzťahu k nemu podal na Najvyššom súde Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie; je vedený pod sp.zn. 6 M Cdo 5/2013, 6 M Cdo 9/2013. Poukázal ďalej na rozhodnutia odvolacích súdov Slovenskej republiky tam presne označené. Žiadal náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia v sume 40,25 €, ktoré súčasne odôvodnil.

Odvolací súd preskúmal vec súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), túto prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi nemožno potvrdiť a ani zmeniť.

Navrhovateľ namietal, že súd prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi nesprávne rozhodol v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti je absolútne nepreskúmateľný pre neexistenciu akýchkoľvek dôvodov. Neobsahuje žiadne skutkové okolnosti, vôbec súd neodôvodnil rozhodnutie v danej časti; uviedol len ustanovenia § 142 ods. 1, § 149 ods. 1, § 151 ods. 1, 8, § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. Nevyplýva z neho ani len to, prečo vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania priznal a odporkyni, na strane ktorej v konaní vystupoval, nepriznal, ako dospel k sume 141,79 €, ako sa vypořiadal s účelnosťou a dôvodnosťou náhrady trov konania priznaných vedľajšiemu účastníkovi. Znamená to, že odvolací súd nemôže vecne preskúmať odvolanie navrhovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi vychádzajúc z odvolacích dôvodov, ale vôbec ani zo žiadneho dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 205, § 205a O.s.p. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi zrušil, už bez ďalšieho, a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 O.s.p.).

Z ustanovenia § 93 ods. 4 veta prvá, druhá O.s.p. vyplýva, že v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník; koná však iba sám za seba. Nie je vylúčené, aby si vedľajší účastník uplatnil náhradu jemu vzniknutých trov (účelne vynaložených na uplatňovanie, bránenie, práva), ale ani to, aby bol vedľajší účastník zaviazaný na náhradu trov konania, ktoré svojím procesným zavinením spôsobil.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, aj vedľajšiemu účastníkovi, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť; avšak len tie, ktoré účelne vynaložil, vynaloží, na uplatňovanie (bránenie) svojho práva. Popri zásade úspechu účastníka v konaní súd musí skúmať aj účelnosť trov potrebných na uplatňovanie alebo bránenie jeho práva. Trovy vynaložené účastníkom konania, vedľajším účastníkom, v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému tvrdenému nároku. Účelnosť možno definovať ako nevyhnutnosť alebo právnu možnosť vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc. Je nepochybné, že trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú.

V ďalšom konaní, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.), súd prvého stupňa rozhodne opätovne o náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi a svoje rozhodnutie podrobne odôvodní (§ 169 ods. 1 veta prvá O.s.p.). Pri rozhodovaní bude vychádzať zo skutočností vyplývajúcich zo spisu, z dôvodov uvedených v odvolaní navrhovateľa, vo vyjadrení vedľajšieho účastníka k odvolaniu navrhovateľa, zo samotnej podstaty zmyslu a účelu náhrady trov konania, zo zásady úspechu účastníka v konaní. Posúdi, či trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka sú

vzhľadom na predmet a účel jeho činnosti účelne vynaloženými trovami konania. V tejto súvislosti porovnaj napr. mutatis mutandis nález Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp.zn. II. ÚS 78/2003, III. ÚS 192/2009. Napokon pri rozhodovaní o náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi bude sa zaoberať aj návrhom navrhovateľa na náhradu trov konania; rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3, § 142 a nasl. O.s.p.).

Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.